Minu laulud.

Luuletanud

Mag. A. Hooli.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Tartus.
Trükitud H. A. Hermann'i kulu- ja kirjadega.
1890.

Arhiivfond

Minu laulud.

Luuletanud

Mag. A. Nooli.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Tartus.
Trükitud K. A. Hermann'i kulu- ja kirjadega.
1890.

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ. — ДЕРПТЪ, 21 августа 1890 года.

ENSV
Riikl
Raamat

S 17831

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

I.

1. Minu iha.

Üks see ihkab keswawett,
Teine tahab kärjemett,
Kolmas magaks, neljas jööks,
Wiies ikka tantsu lööks.

Ma ei ihka keswawett,
Ega taha kärjemett,
Ei ma ikka magaks, jööks,
Ega trallil tantsu lööks!

Siisgi mul ka midagi,
Mida ihkan alati:
Laul mu joom, laul mu jööm,
Laul mu öndsam lõbu lööm!

---

2. Sadam.

Kesk wahulist woolu, kesk laenete laksu,
Kesk sügawat neelu, kesk rahnude raksu,
Kesk awatud hauda, kus kodus on kurjus,
On laewuke sõitmas, on täiesti purjus.

Siit otsib ta wara, siit otsib ta rikkust,
Siin mõõdab ta wahtu, siin laenete pikkust,
Küll katsub ja püüab, kuid paraku tihti
Ta eksib ja wäärdub ja kaotab sihti.

Kuid rannas on sadam, mis ohud kõik sulub,
Kui meri ka mässab, kui maru ka hulub,
See järgesti kutsub, see hellasti hõikab,
See manitseb nõnda, et südame lõikab.

Sääl waske on wirnad, sääl hõbedat aunad,
Sääl kullased lossid, sääl kullased saunad,
Sääl hinnata wõtta, mis igatseb iha,
Sääl kadedus kadund, sääl wõõrdunud wiha.

Wast õhtulla hilja, kui murdunud mastid,
Kui purustud purjud, kui tühjad weel kastid,
Siis laewuke aimab, kus õnnel on asu,
Siis laewuke kuuleb, kus kutsumas kasu.

Ta tüüri siis pöörab ja edasi uidab,
Ta läheneb rannal, ta laenetel luidab,
Kuid sadama saades ju wajumas walgus,
Ju tegewus lõppen'd, ju öölla on algus.

3. Puhas süda.

Kui su elu süüta ja süda puhas,
Siis ei ole tarwis sul tapaoda
Ega winna wenitud wibu ega
Kihwtisid nooli.

Käigu tee kas kuumawas, kauges kõrbes
Wõi kas laane põlises pimeduses
Wõi et wiigu mühawad laened sind kas
Maailma otsa.

Sest et palja käsitsi olles hilja
Aegu ilma mureta laulu laskes
Laias laanes põgenes pakku mu eest
Suurem kui susi.

Kellesarnast koledat weel ei nähtud
Paterdawat põlistes padrikutes,
Ega weel ei siginud loome witsaks
Rajata rabas.

Wii mind kas jääst tarretand wäljadele,
Kus ei puhke paisuta suine õhk puid,
Ehk kus õõtsub udu ja taewast woolab
Alati wihma.

Ehk kus laial lagedal kuldne päike
Päälae kohal kõrwetab keskel taewas:
Ikka laulu laulan ma rõõmsal meelel
Lustisel keelel.

Horatius Flaccus.

4. Uſklik hulk.

Miks norus ſu pää? Miks kaebad ſa?
Miks kardad? Miks kahkled nõuuta?
Eks ela weel wägew Jumal taewas?
Wäike hulk, ära wäriſe!

Su õigus, ſee teeb ſind tugewaks,
Su uſk ſind ärawõitijaks,
Su armastus on ſul kindlaks kilbiks!
Wäike hulk, ära wäriſe!

Kas kiskugu torm ka kuuski maaſt
Wõi kärkigu kõue koledaſt',
Kas turtſugu tuld kõik maa ſu wasta:
Wäike hulk, ära wäriſe!

Kas ſadagu pilwed taewasta
Wõi põrgaku maailm kokku ka,
Kas langegu terwe loodus põrmuks:
Wäike hulk, ära wäriſe!

Alt põrmu ſeeſt, ſündin'd uuesti,
Kui wõõniks ſa lendad ülesſe,
Ja walguſes lehwid, iſe walgus:
Wäike hulk, ära wäriſe!

Seſt edaſi, otſe õigel teel,
Täis uſku ja lootuſt ikka weel,
Ja ſinu on wõit, on tõesti ſinu!
Wäike hulk, otſe edaſi!

5. Minu Jerusalem.

Iga aasta Israelis mindi
Kord Jerusalemma,
Mindi templi ühes wendadega
Püha pühitsema.

Iga aasta ma'gi nõnda lähen
Kord Jerusalemma;
Lähen nagu Israeli lapsed
Püha pühitsema.

Mu Jerusalem on minu kodu,
Tempel isamaja,
Sinna läen ma omi teretama
Üle mõne aja.

Sääl mul kallimate keskel meeleſt
Mure koorem unub,
Rahu, magus rahu mulle päha
Õnnepärgi punub.

Püha kui Jerusalemmas kodu
Ikka mina pean,
Õndsust nagu templist isamajast
Igal ajal leian.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

6. Jahu-wakk ja öli-kruus.

Ellias ütles korra
Sarepta naesele:
Ei sinu jahu, öli
Seſt saadik kahane!

Ja waata, selleſt tunniſt
Wakk seisis jahu täis,
Ja öli-kruus, nii tihti
Kui ta ka wõtmas käis.

Ei üksgi prohwet 'pole
Mul tõotan'd midagi,
Mul kruus ja wakk weel praegu
On sama ometi.

Wakk, kel ei tule wõõraks
Jal wõttes wähendus,
See on, oh usu seda,
Mu ema armastus.

Kruus, mis weel sama täide
Kui elu homikul,
See on mu ema mure,
See on mu ema hool.

Neiſt hoowab mulle wälja
Hääd ilma lõpmata;
Ei waheta neid ial
Sarepta naesega!

7. Rootsi Raudpää ja Saapa Sander.

Oma saabas sohu jäi,
Saabas ja mull' laina!
Anna see, mis teed ja just,
Pean sind meeles aina!"

Rootsi Raudpää räägib nii
Sõites Saapa õue,
Ootab, et saaks rutuga
Täidetud ta nõue.

„Anna andeks, kuningas!
Ära kanna wiha:
See on wõõra warandus;
Wõõra wara püha!

Aga waat, see saabas siin,
See on minu jagu;
See mu kuulsal kuningal
Jalga soendagu!"

Nõnda kostab kingisepp
Saapa jalast wõtab,
Kuningale kinkima
Oma saabast tõttab.

Saapa wõttis kuningas
Ja siis ise lausus:
„Oma igaühele!
See on meele auusus!

Oma igaühele!
Meil ka nõuetagu:
See su talu sinule
Pärisomaks saagu!"

8. Seadus on püha.

Nüüd ihunuhtlus otsas
Ja lõpnud peksmine;
Eks wõi nüüd seda teha,
Mis tahab tahtmine?

Nii kuberner see küsib
Meelt meestel uurides
Kuid Käsu-Kaarel kärmelt
Tall' kostab kumardes:

„Kui alles ema süles
Ma mängsin muretult,
Siis õpetas ju ema
Mind nõnda warakult:

„Woeg, pea pühaks seadust
Ja tee, mis nõuab ta,
Siis nagu tamm sa seisad,
Mis tuul ei murda saa!

„Kus seadus auus, sääl õitseb
Hää kord ja elujärg,
Sääl maad ja rahwast kroonib
Pea rahu, wõidu pärg.

„Need sõnad testamendiks
Mull olnud alati,
Ja südames neid hoida
Ma püüdnud tänini.

„Ma ennem kannatanud
Ka kurja sagedast'
Kui et ma üle astun'd
Kord oleks seadusest.

„Ja Jumalale tänu,
Kõik hästi korda läin'd,
Sest seadust täites aina
Ma rahu, rõõmu näin'd.

„Kui Jumal annab abi,
Ma edespidigi
Jäen sellel sihil kindlaks
Weel surmatunnini!"

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

9. Armu!

„Armu! armu! kuulge meid!“
Küla mehed hüüdsid.
„Armu!“ hüüdes astuda
Würsti ette püüdsid.

Armu kurjategija
Ihkab eneſele,
Õiguſt nõuab õige mees
Oma tegudele.

Armu annan teile ma
Kuulamata juttu.
Minge! et ei kuuldes ſaaks
Te mult nuhtluſt, nuttu!“

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
E-LEOKE

10. Lembit.

Kes ühendab, käessa wanema kepp,
Sääl isamaad otsegu seppade sepp?
Seep Lembit, kell käessa wanema kepp,
Kes isamaad ühendes seppade sepp,
Kes sättib, et wendadest kaob kõik riid
Ja wennad on ühes kui sõlmiks neid siid.

Kes kutsub sääl wabadust warjama maa
Ja kihutab tormiseks ilma nii wa'a?
Seep Lembit, kes kutsub sääl warjama maa
Ja kihutab tormiseks ilma nii wa'a,
Kes sütitab sõdadest õhkuwad sõõd
Ja tagasi surumas orjuse ööd.

Kes waibutab hauda sääl priiuse õit,
Kui orjusel' jäänud on wõimus ja wõit?
Seep Lembit, kes waibutab priiuse õit,
Kui orjusel' jäänud on wõimus ja wõit,
Kes matab ta Paalasse kurjuse eest
Sääl puhkama wäsimust, warjatud weest.

Kes waibub sääl Paalalla haudagi wait,
Kell omakste õnnistus, wõõraste lait?
Seep Lembit, kes waibub sääl haudagi wait,
Kell omakste õnnistus, wõõraste lait,
Ta waibub kui heledam isamaa täht
Ja temaga isamaa õndsuse näht!

11. Kanal.

Hinga rahus, kallis wend!
Oma ſülle uinunema
Kutſub nüüd ſind helde ema,
Sirutab ſull' wasta käſi,
Teeb ſull' armaſt aſet ije!
Hinga rahus!

Hinga rahus, kallis wend!
Tuhat ſuud ſull palub õhkel
Onniſt rahu, ſüda lõhkel,
Silmiſt jooksmas nutu ojad,
Leina hääli täide kojad:
Hinga rahus!

Hinga rahus, kallis wend!
Kui ka puhkad päewa waewa,
Lendad põrmuſt üles taewa —
Waimus wiibid meie ſeas
Igaweſes noores eas!
Hinga rahus!

Hinga rahus, kallis wend!
Sinu elu oli küli,
Küli, kelleſt walmib wili,
Sinu tööd on auuſammas,
Mis ei riku ajahammas.
Hinga rahus!

Hinga rahus, kallis wend!
Kuni kestab meie sugu
Laulab ta sull' tänulugu,
Auuga sind kõik mäletawad
Kuni ise haua saawad!
Hinga rahus!

12. Mured mingu.

Murepäewi pidama
Liiaks noor weel olen,
Aegsast' küll weel murega
Korra kokku tulen.

Mure koormat kandema
Nõder weel mu turi,
Mures nutmist lubama
Süda mul liig kuri.

Mure koormat hobune
Kandku oma seljas,
Tema turi tugewam,
Kandmas hobu wäljas.

Mure koormat mõrudat
Kandku mere laene,
Laene harjun'd kandema,
Kannab laewu, waene.

Ma ei taha õhata,
Tahan rõõmus olla,
Tahan tantsi, õisata,
Rõõmsa seltsi tulla!

13. Unenägu.

Kaks keerubit lehwisid lausa,
Käes tuline, leegitsew mõõk,
Nad kaitsid mu kodu, kust kasind
Kõik kurjuse ainuke lõök.

Ja kodu, siin õiskasid wagad
Ja pärisid muistesed jaod,
Kuid wäljaspool sarwikud sõitsid
Ja lendasid lendawad maod.

Ma waatasin . . . korraga kadus
See keerubi pilt nii kõrk;
Ma aimasin: ehk küll hommik,
Mind petnud weel unenäo wõrk!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

14. Nääri önn.

Nääri öhtul walaſin
Koldel tinaſt önne.
Mis mull' önneks ilmus ſääl?
Ilmus pärjakene.

Wanad wõidu hakkaſid
Önne ſeletama:
Kalli kaaſa tänawu
Pead omandama.

Nääri öhtuid mõndagi
Mööda läin'd ſeſt ajaſt;
Ütſi otſin weelgi ma
Önne önne-majaſt.

Olgu önn kas tinaſt ka,
Ikka petab, petab,
Naerab ainult, lendab eeſt,
Häbiſſe ſind jätab!

15. „Seitsmed wennasſed.“

Täna ſeitsmed wennasſed,
Täna ſajab wihma,
Tõest', nüüd ſeitſe nädalit
Sajab ikka wihma.

Sajab wihma, ſadagu,
Ei ma keela ſeda,
Kui ei tule kaſtma meil
Nurme, niitu, ladu.

Merel, merel ſadagu,
Sääl on ruumi weele,
Raba pääle rännaku
Ette hundi teele.

Aga ärgu weeregu
Meile wihma piiska,
Meie hein weel pooleli,
Loog kõik üsna niiske.

Meil on walmis põllu pääl
Rukis, oder, niſu,
Linad hüüdwad teiſel pool:
Tule, maaſt meid kiſu!

Saja, ſaja wihmuke,
Saja ſuurel merel,
Kuiwa ilma, päewake,
Anna meie perel'!

II.

16. Su terwiseks.

Su terwiseks! nad õiskawad
Ja klaasid üles tõstawad
Ja wõidu kihwti joowad
Ja juures laulu loowad.

Ei seda terwist taha ma,
Mis annetakse kihwtiga;
Kihwt murrab maha loogu
Ta joojaid ühte hoogu!

17. Üheſuguſeks ſaamine.

Maogu waheſeinad
Nagu niidul heinad,
Wennaks kõik m'e ſaagem,
Üksteiſt kaelustagem!

Nõnda rahwamatſi
Kuuldi ast'wat platſi,
Õnne aega tuues,
Wõiduks liiku juues.

Waheſein ju waob,
Mats ſee kraawi kaob,
Poris maas ſääl pöörleb,
Nõtſu kõrwal keerleb.

18. Wiina-meistri soow.

Karskus kanget kahju
Toob maailmale
Seitsme mere taha
Jäägu järgeste!

Pankrotti ta paneb
Wiina wabrikud,
Olle hapuks ajab,
Kuiwaks kisub suud!

Nälja surma saadab
Wiina-meistrile,
Rahwal koormaks jätab
Raha taskusse!

Karskus kanget kahju
Toob maailmale,
Seitsme mere taha
Jäägu järgeste!

19. Wana pagan.

Wana pärgelt nägin
Täna homiku;
Pääl mul käib weel wärin,
Süda rahutu.

Polnud kulli küüni
Siku sarwi ka,
Ega körwend haisu
Põrgu tulega.

Istus leti taga,
Ümber pudelid,
Kallas klaasidesse
Surma tilkasid.

Rahwas ta ees kargas,
Öiskas waljusti,
Wana pagan hõerus
Käsi rõõmsasti.

Uuest' täitis klaasid:
„Poisid, rüübake,
Jooge kuni põrgus
Pidu peame!“

20. Kuningas.

Kisa tõusis käraga,
Hiskamine otsata,
Mürin, kärin lähenes,
Maa see üsna müdises.

Arwasin, et tulemas
Wistist' wägew kuningas,
Keda kära kärmesti
Kuulutas ju kõigile.

Uks see lahti prantsatas,
Sisse sammus kuningas —
Alkohol, kes sulase
Paiskas uksel pikali.

21. Tartu poja karskus.

Kõik maailm nüüd nõuab karskust,
Karsk on mees ja naene.
Mis nüüd enam! Karsiks heitma
Pean ka mina waene!

Wande wannun selle pääle,
Et ei juua taha
Seni kui mull põksub põues —
Raha puudus paha!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

22. Uus Aadam.

Maailma nüüd olen ma wõitnud
Kõige himuga, seda ma tean!
Ma rahwa eest eneſe peitnud
Ja laanes nüüd aſet pean;
Ei pattu ma wõi enam teha,
Ei orjata kurja, ei liha;
Ma õndſaks olen kiita
Kuni elupäewi mul wiita!

Eks hooplema peaksgi nii lahus
Waga jumalakartlik mees?
Kes wõrgutaks teda ſiin rahus
Selle põliſe laane ſees?
Siin tunneb ta käes paradiiſi,
Siin elab ta õndſate wiiſi,
Ta õndſam on kui Aadam:
Tal puudub Eewa-maadam!

Eks olnud ſee edew Eewa,
Kes patule ahwatles meeſt
Ja Jumala wiha keewa
Tõi inimeste pääle ſee eeſt?
Mees ſee eeſt end hoida ihkab
Ja ſeepäraſt naeſi wihkab,
Et patt ſee naeſe läbi
Ei tuleks, teeks tall' häbi.

Kas kuulanud kõrwal wargſi
Mõni mehe hooplemiſt päält?
Kes teab? Kuid keegi nii argſi

Mehe hurtsikul ligineb säält.
Ta paneb midagi maha
Ja põgeneb puude taha
Ja kaob nii kui tulnud,
Nagu 'poleks ühti olnud.

Ei kaua kulunud aega,
Kui ilmub ju läwele mees.
Ta näeb tuttawa paiga,
Kuid imet, mis uudis ta ees:
Suur lähker see ukse kõrwal
Wasta naerab tall' piida sõrwal
Ja tanda täis ta sisu,
Eks tee see katse isu?

Mees waatab ja päästab punni
Ära kärmesti lähkri päält;
Ta südames tunneb sunni
Wähe maitseda märjukest säält.
Ta rüüpab ja maitseb ta magu
Ja sedamaid saab sest jagu:
See kallis eluwesi,
Päris magus wiin kui mesi.

Kas poleks ehk rüübata wiina
Wahešt patt? siis mõtleb mees;
Ehk saadab see mulle piina
Mu kohtumõistjate ees?
Ei, wiina on Lunastaja loonud
Ja wiina ta jüngridgi joonud.
Wiin wõidab eluwaewa
Ja awab maa pääl taewa!

Suur Jumal, ſull' olgu tänu
Selle kalli kingituſe eeſt!
Ma näen, ja ei taha, et jänu
Saaks minul kustutuſt weeſt!
Sul on mu wagadus armas
Ja ſeſt ſiis olid ja warmas
Mull' ſaatma wiina palgaks,
Et mull wagam elu weel algaks!

Nii mees ſee Jumalat kiitis
Selle ootamata õnnistuſe eeſt;
Ta kiitis ja longſule liitis
Longſu liſaks ſeſt eluweeſt,
Kuni kerkima hakkaſid jalad
Ka tantſima ſilma ees talad
Ja laulud pääſid päälе
Ja trallil tõstis hääle:

Kas on küll teiſt minu wääriſt,
Kes kartmata, julge kui ma?
Kas tulgu maailma ääriſt
Mu wasta wa wanapoiſs ka:
Ma annaks tall' ſumeda ſauna,
Teeks ſelga tall' ſiniſe pauna
Ja wiskaks mehe põrgu
Tulel ſirutama ſõrgu!

Kas peaks niiſugune kange
Ükſi laanes lugema puid,
Kus üksgi ta kimpu ei lange
Ega müü talle oma luid?

Ei, nüüd on hädalik tarwe
Mull' minna inimeste parwe
Neil oma wõimu näit'ma
Ja imega neid täitma.

Ja trallides ühte lugu
Mees metsast külasse läeb,
Teel külast weel eemal sugu
Imeilusa naese ta näeb.
Ja põues tal puhkewad tõkked
Ja leegile pääsewad lõkked
Ja himud rinnus keewad
Ja mehe juhmiks teewad.

„Pea kinni, mu ilusam tuike
Ja lase mind imestleda sind!
Pea lõpeb meil elusuike,
Sest maitsku meil rõõmu rind!"
Nii üteldes kaelas ta naesel
Ega anna armu waesel
Ega anna naesel mahti
Ennast päästa temast lahti.

„Pea röövel! Las' lahti nu naene!
Pea! ehk su oma on haud!"
Nii aitamas naesemees kaine
Käes halgas ja teraw raud.
„Sa ähwardad! Säh sulle palka!"
Kostab joobnud ja tõstab malka;
Malk langeb wõõra päha
Ja surm ta kannul näha.

Kus on ſu ligimene jäänud,
Mida oled ſa teinud, Kain?
Maa wereſt on tarretama läinud,
Wereſt, mida on walan'd ſu wain!
Ja weri mehele wäle
On mõistuſt kinkima jälle;
Mees nagu uneſt ärkab
Ja oma pattu märkab.

Mees langeb kummuli maha
Ja nutab oma süüd,
Ta nutab kuni ei taha
Enam piſaraid tuuagi püüd.
Kuid waata, ju raudu weetaks
Ja mees ſee raudu neetaks.
Ei keela ſeda teha,
Waid ainult neil lauſub wähä:

„Kõige wiletſam inimene wistiſt
Olen neiſt, keda kannab maa!
Nüüd tean, et patuſt ja ristiſt
Keegi eneſeſt lahti ei ſaa!
Ma teeninud Loti nägu,
Ja teinud Kaini tegu,
Mu süüd mind põrgu neewad
Ja elu mull' põrguks teewad."

Ehk öelgu küll kümned ja ſajad,
Et ſaatanat enam ei näe!
See wale, alles need ajad,
Kus näha ta iga päe'l
Ta wiinaga ſuud ſulle annab

Ja wiin ta ſu ſüdame kannab
Ja paneb ſu wiina kaudu
Oma kütke ja ka raudu!

Ei wiinaſt ſuuremat waenlaſt
Wõi olla rahwaste ſool!
Sind kiskuda õnne kaenlaſt
On wiina ülem hool.
Kõigi hirmſate õnnetuste lätte
Toob wiin meile alati kätte.
Ei enne uus aeg koida
Kui rahwas wiina ei heida!

Kes inimen', ſeni ſee ekſib
Kuni elupäewi on tal;
Kes meelega aga ekſib,
See igaweſe nuhtluſe all;
Kes kiuſatuſt iſe püüab,
See karistuſt kaela hüüab,
Kes koju kutſub kurja,
See läheb jäädawalt nurja!"

III.

23. Mälestuse raamatusse.

Mälestuseks joowid minult
Raamatusse midagi,
Mis mind tuletaks ju meelde
Edespidi alati.

Ei, mis mälestus jul enam
Raamatusse kirjutus:
Tead ju, et minu süda
Käes sul jäädaw mälestus!

24. Enamuſe otſus.

Kõik ütlewad: ſa olla minu,
Sa minu, mina ſama ſinu!
Nad teawad palju, aga häda,
Ma ükſi, ma ei tea weel ſeda!

Kuid mis kord enamuſel tulus,
See ikka ära tarwis kulus;
Seſt tahan ta eeſt wäljas wäita
Ja tema tahtmiſt targu täita.

Sa waikid? Tea, hääl rahwal püha!
Ja püha aina oln'd ſu iha!
Seſt tee kõik kahtlus kärmest' tüh'aks
Ja kiida kuuldud püha pühaks!

---

25. Su ſüda.

Su ſüdant kiidetakſe
Et kuld ſee, ſelge kuld.
Oh kahju, et ei usku
Saa keegi ſelleks mult.

Kui oleks kuld ſu ſüda,
Ma temaſt tarretaks,
Su ümber kulla külmus
Kõik elu närtſitaks.

Ei ole kuld ſu ſüda,
Waid eluhallikas:
Su ümber kewad' õitſeb
Ka talwe-maailmas!

26. Kuninga kroon.

Kui saaksin ma kuninga krooni,
Täis kulda ja teemandi tuld,
Ja wõiksin ma sellega teha,
Mis süda see igatseb mult:

Ta pähe ma paneksin krooni,
Ta häädus on krooni wäärt:
Ma oleksin rahul, kui wõiksin
Tal suudelda krooni äärt!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

27. Nad ja ſa.

Nad pidaſid pikad kõned
Kui äratahs ſurnuida;
Ma kuulaſin kuni kuuluſt
Jäin wiimati tukkuma.

Su ſuuſt aga ainuke ſõna,
Üks waade ſu ſilmadeſt —
Ja uueks ma olin loodud,
Täis leeki ja tulukeſt!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

28. Tütarlaste kaebdus.

Enam kui on kalu merewees
Tütarlapsi suure ilma sees,
Enam kui on marju leida mäel
Patsispäid paistab igal käel.

Kalu mereſt küllalt kahaneb,
Noot neid wangi ikka ahwatleb,
Marju mäel näewad noppijad
Ja neid oma korwi koguwad.

Meie parw see kaswab ometi,
Meid ei jõua näha wirgemgi;
Mehed näewad nüüd weel pudelid;
Need on nende õnne mudelid!

29. Ei ma lähe mehele.

Ikka olen ütelnud,
Ikka olen mõtelnud,
Ikka ütlen, mõtlen weel
Kuni kõnnin eluteel:
Ei ma lähe mehele!

Miks ma lä'ekſin mehele
Õnnetuma elusſe?
Meeſt ma peakſin teenima,
Mehe ſõna kuulma ka:
Ei ma lähe mehele!

Mees ſee tahab wäljas, ſees
Olla ainus peremees!
Mehe wasta ei hakka jõud,
Mees ſee tunneb mõned nõuud:
Ma ei lähe mehele!

Siisgi töötan wandega,
Wandega, mis pean ma:
Tüdrukuna mind ei ſaa
Kurjad keeled pilgata!
Ma ei lähe mehele!

Mina lähen taadile,
Taadile ehk poiſile:
Taadiſt tublist' jagu ſaan,
Poiſi pea taltſutan:
Ei ma lähe mehele!

Lähen poiſi-, taadile,
Pääſen õnne elusſe:
Olen iſe peremees,
Jooksmas igaüks mu ees:
Ei ma lähe mehele!

30. Jaaniöhtune tuli.

Jaaniöhtu riſtteel waata,
Näed tulda,
Mine tule pääle wälja,
Leiad kulda!
Nii mind enne õpetaſid
Targad wanad,
Kuni meeleſt ei mul enam
Läin'd need ſõnad.

Riſtteel terwe jaaniöhtu
Tuld ma wahtſin,
Wiimaks wilkus, jookſin juurde,
Õnne tahtſin,
Kuid ei kulla augu juurde
Wiin'd mind tuli,
Wiis mind kambri, kus noor neiu
Laulmas oli.

Kui ei leidnud ma ka kambriſt
Kopkat raha,
Leidſin ſüdame, mis kullaſt
Ei jää taha;
Selleſt tuleſt ei ma pääſe
Enam ära:
Eluotſani mind ſidun'd
Selle ſära!

31. Ema õpetus.

Tütrekene tilluke,
Pane mu juttu tähele,
Kuis pead pühapäewa ſa,
Kui ei ole kodus ma.

Wõta kätte katkismuſt,
Loe lauluraamatuſt,
Selleſt ſuure kaſu ſaad,
Oma hinge koſutad!

Eit nii ütleb hellasti,
Läeb, mind jätab koduje;
Mina aja wiitmata
Eide käsku täitema.

Loen tunni, loen weel
Teiſe tunni ühel teel,
Loen kuni tuleb tukk,
Milleſt äratab mind kukk.

Parem pean püüdema
Ema käsku pidada;
Parem algan kaaſituſt
Kui loen lauluraamatuſt.

Lähen küla kiigele
Katkismuſe õpile,
Kümned ſääl mult küſiwad,
Teiſed kümned koſtawad.

Aeg jääl kärmest' mööda läeb,
Aga kauaks meelde jäeb
Lauluraamat, katkismus,
Nii kui kiigel nad meil suus!

32. Kolmed wõrgud.

Kolmed wõrgud wiskasin ma wälja
Saaki saama,
Esimesed järwe wette kalu
Wangistama,
Teised laia laande sisse petma
Linnukesi,
Kolmandamad tuppa panin püüdma
Neiukesi.

Järwe wõrku juhtus kinni jääma
Lõhe kala,
Wõtsin wõrgust, wiisin wiibimata
Tuppa sala,
Panin ahwatluseks kolmandamal
Wõrgul ette
Kust ma siiamaale poln'd weel saanud
Ühti kätte.

Laane wõrku juhtus kinni jääma
Metsis mulle;
Wõtsin wõrgust, wiisin wiibimata
Oodetule,
Panin ahwatluseks kolmandamal
Wõrgul ette,
Kust ma siiamaale polnud saanud
Ühti kätte.

Waat', nüüd sattus wõrku päris püütaw,
Neiukene,
Kellel ohwerdanud teised saagid
Olin enne;
Koju wiisin warsti wiimsest wõrgust
Saadud wara,
Hoidsin hoolsalt, hoidsin nagu oma
Silmatera.

Ei sest päewast saadik käi ma enam
Wõrgul wäljas
Ega ole ial enam olnud
Saagi näljas,
Sest mul kodus saak, mis seni kestab
Kuni elu,
Kelle wasta kõik muud saagid
Ainult kõlu!

33. Plahwatus.

Süda muste mõtteid
Täide täiesti,
Püssirohi paunas,
Astsin edasi.

Tahtsin minna metsa,
Minna jahile,
Kui mull' tuli wasta
Teel mu kallike.

Sedamaid mul silmi
Wälku sähwatas.
Oh ma waene! nüüd wist
Rohi põlemas!

Tuld ei wõtnud rohi,
Hoiti leegi eest,
Plahwatas mu süda
Kuldse wälkudest.

34. Kihlwedu.

Hans ja Anna löiwad kihla
Selle pääle julgeste,
Et ei nendest kumbgi heida
Jal abielusse.

Kes ei peaks oma tõotust,
Pidi rahul olema,
Et ta teiselt mõne musu
Wõttis wasta tõrkmata.

Nädalt neli mööda läinud.
Hans ja Anna mõlemad
Wastastiku ühte lugu
Teine teist ju suudlewad.

Aasta juba mööda jõudnud.
Hans ja Anna mõlemad
Päewad otsa wastastiku
Teine teist weel suudlewad.

35. Piibu pääle saamas tuld.

Piibu pääle saamas tuld
Käisin korra weskil,
Tuli Mari, tõi mull' tuld
Jahwatuse keskel.

Ammu ära kustund piip,
Tubak lõpnud ammu,
Kuid mu põues näitab weel
Tuli oma rammu!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

36. Kaunim kannike.

Ei ole Soomes ega Saares
Ega kaugel Karjalas
Leida nii kauniſt kannikeſt,
Kui mul kodus kaswamas.

Silmad tal nagu taewa tähed,
Kui ka läinud kalesſe,
Suu nagu õitſew roosike,
Kui ka wiltu palesſe.

Tukad kui pakſud lille pärjed
Ehk küll puha punaſed,
Põſed kui koidu kullatud,
Kui ka rõuge armiſed.

Ei ole Soomes ega Saares
Ega kaugel Karjalas
Leida nii kauniſt kannikeſt
Kui mul kodus kaswamas!

IV.

37. Luuletaja kaebdus.

Hääl meelel luuletakſin laulu,
Kui 'poleks wirk meil politſei,
Seſt waewalt pääsnud rida trükiſt,
Kui ſee ju tema küüſi jäi.

Ta nuuſib läbi iga ſõna
Ja kaalub ära iga rea
Ja ütleb wiimaks: ei ſee kõlba,
Uus mõte puudub ülepeal.

Kas olen ma ſiis mõni maſin,
Et aina mõtlen mõtet uut?
Kus jääwad wanad? Wana parem,
Ja ſeda teab ka iga Juut.

Mis tarwis muud on mõteln'd enne,
Kui tarwitada neid ei ſaa?
Neil läh'wad mõtted hallitama;
Kui uuest' neid ei ſoendada!

Hääd ſõna kõlkſu ainult nõudma
Peaks arwuſtuſe politſei,
Siis täidaks toad ma lauludega,
Et hüüaks kõik: oi, palju, oi!

---

38. Romani kirjutaja kaebdus.

Rahukohtud ametis,
Rahukohtud waljud;
Röövlest nad ju puhastan'd
Metsad, mäed ja kaljud!

Kellest nüüd romani teen,
Kui ei röövlid ole!
Nummer üks roman neist saab,
Ilus, suur ja kole!

Häda, kolm kord häda mul,
Mis nüüd pääle hakkan!
Näljaga nüüd pea ma
Palukest wist jagan!

39. Kalendri kirjutaja kaebdus.

Gregor küll oli nupumees,
Kui ajamõõt tal seisis ees,
Kuid pattu tegi ometi
Maailma wasta hirmsasti.

Liig wähe aastaid andis ta
Meil selles ilmas elada;
Ei saa nüüd enam sant, ei saks,
Ei kuningas Metusalaks.

Meil peaks alg'ma aasta uus,
Kui oleme me noores kuus;
Nii tosin aastaid aastaga
Me wõiks ju rohkem elada.

Ja tosin korda targemaks
Siis kõik maailma rahwas saaks,
Sest tosin rohkem kalendrid
Kõik rahwas aastas ostaksid!

Nüüd tarkusest ta ilma jäeb
Ja kaup mul hallitama lä'eb!
Kus panen nüüd mu kalendrid!
See kõik, see kõik Gregori süüd!

40. Luuletaja kuulutus ajalehele.

Meie aeg ei tea praegu enam,
Mis ta nõuab
Ja kus kohta oma nõuetega
Wiimaks jõuab:
Küsib luuletajalt igas kohas
Uusi mõtteid,
Nagu mõtleks see kui mõni masin
Oma mõtteid.

Selle pärast, wennad, igaühte
Palun appi
Lahti tegema mul luuletuseks
Mõtte kappi,
Ei teilt algupäralisi mõtteid
Muidu taha;
Iga aitamise eest ma annan
Rohkest' raha.

Uue mõtte eest ma maksan teile
Rublat neli,
Kui weel 'pole teda enne pruukin'd
Keegi weli,
Alkoholi sõpradele teen weel
Tubli pidu,
Lisan liiguks mõne poole hundi
Üsna muidu!

Kui ei hooli uue mõtte müüja
Alkoholist,
Küll ma tall'gi annan pääle kauba
Kodupoolist;
Kümme raamatut tall' igast mõtteşt
Kätte kingin,
Lisan mõnda muudgi juurde, ilma
Et ma tingin.

Waatke, sõbrad, nii te wõite teeni
Raha lasu,
Oma halwahinnalisest kaubast
Saada kasu,
Minu töö sest kauplemisest aga
Õitsma hakkab
Ja mull' waewa nägemise palgaks
Pärgi jagab!

41. Ei ole aega!

Ei ole aega! õhkawad
Meil kooris noored, wanad.
Oh kahju, et nii kasin aeg!
Need igapäesed sõnad.

Kui oleks aega, mis ei teeks
Ma siis küll walmis warmalt;
Kui oleks aega, aitaks ma
Maailma rahwaid armalt!

Ei ole aega! oh mis õnn,
Et nõnda nüüd on lugu,
Sest aja puudus hoiab meid
Weel surmast eemal sugu.

Kui oleks aega, sureks me'
Wist lämmatuse kaudu,
Meid hinges mataks laulikud
Pea kirjadega hauda!

42. Armustus.

(Kudas mõista?)

Mis lehe sain ma loetud,
Mul kaswis igatsus,
Et jõuaks, jõuaks tulla
Raamatu lõpetus.

Kui wiimse lehekülje
Ma läbi lugesin,
Siis kirja käest pannes
Ma waljult õiskasin:

Oh õnne, õnne, mis nüüd
Ma wiimaks maitsta saan!
Oh rõõmu, kelles hinge
Nüüd jälle kosutan!

Ma olen nagu wiidud
Ju waimus Eedeni
Ja nagu uuest' sündin'd,
Ei tunne ennastgi!

43. Salmitaguja küüsis.

Mine, kus iganes tahad, sul igal pool waritseb warjult
Õnnetus wiledajalgne ja rebib su rebinal kinni
Enne kui aimata wõiksid, sind hoides kui tangega hoitaks,
Kuni su kannatusmõõt on pirge ja kuhjani täide.
Seda ma sagedast' näinud ja sagedast' tähele pannud
Tutwatel seda ja hilja weel tulnud see wits minu kaela.

Pole sest palju weel aega, kui tarkade Tartust ma sõitsin
Raudteel Tallinna poole. Mind uinutas nõnda kui kohus
Sõitmine unele hõlma, mull' kujutes kujusid unes,
Kuis meil kirjandus saanud nii hääks ja määratu kuulsaks,
Et Europa tast rääkis, Amerika hoolega kuulas
Ning iga Eestlase pääle maailm ju rõõmuga waatas.

Uinudes õndsasti nii mul korraga kõrwu sääl kostis
Otsata mühin ja kohin nii just kui lõõtsuksid lõõtsad
Kümnete kaupa ehk otse kui hüppaksid weed aiwa koses.
Mühina järele kuulsin, kuis ähiti, röhiti waljult
Nii kui röhkija tahaks seest praegu ju puhuda hinge.

Ähkimist, röhkimist kuuldes ma ülesse kargasin pingilt
Rutates ähkija juurde. „Kas rabandus raband teid, sõber?
Wõi kas surm suu ääres? Et öelge, ma aitan, kui jaksan!
Pisut ma arstimist tunnen. Ehk jõuan teid surmast
weel päästa."

Imega ähkija waatas mu pääle mull' wastates warmalt:
„Pole mul rabandust pääl ega surm suu ääres ei seisa;
Salmisid sepistan ainult maailmale lustiks ja rõõmuks.
Wõtsin seks pudelist jõudu, sest eluweest sojutud pääga

Sigiwad laulud parem kui karskidel kümnesgi aastas.
Wistist' ei tunne te mind? Mu nimi on nõnda ja nõnda"—
Ja nüüd ütles mull' nime, kuid kahju, mu mälestus nõder,
Nii et unustan'd hoopis ta kuulsa ja läikiwa nime;
Ütsina seda weel meeles, et —manni wõi —berg'iga
Wõi ehk oli see —a'ga wõi —son'iga, —ik'uga, —i'ga?
Olgu, missugune oli, neist lõppudest omaks tal wist üks.
Kuuldes ta toredat nime ma kumardin nõnda kui kombe
Nimetes omagi talle, kui salmide taguja wasta:
„Tublim kui tubli, et korra niisuguse mehega kokku
Juhtusin, kellel on mõistust, kes arwata oskab ka asjad.
Waadake, Tartus sääl tellis üks raamatukaupleja turul
Omale raamatu teha, kus täiesti uued ja wärsked
Laulud on sees. Ta täna wast usaldas töö minu hooleks
Ning mult nõuab, et homme ju saaks minu laulude kirja,
Milleşt ta trükkija laoks mõnd poognakest paberit täide.
Neid mult ostetud laule ma walasin praegu just walmis.
Nimeks neil ristin ma Laulik." — Jah, jällegi ära
mu meeleşt,
Misuke laulik see oli: kas Harju wõi Järwa wõi Narwa,
Wõi kas Tartu wõi Pärnu, kas Wõru wõi Sakala oma,
Wõi kas Rakwere, Paide wõi Tallinna, Põltsamaa, Mustwe
Wõi kas Hiiu wõi Saare, wõi koguni Maameeste päralt!
Olgu, missugune tahes, üks neist ta jagu wist oli.

„See on mu laulude nimi!" nii edasi jällegi wõõras,
„Need nüüd trükki ma annan pea ilmuda rahwale rõõmuks;
Ometi kuulake esmalt, weel enne kui ühelgi teisel
Lugeda ette teil tahan nad kõik ning seega nüüd algan."

Otsegu põline wanger, mis isade isasid teenin'd,
Ulu alt kisutud wälja saab kronile weetawaks pandud,

Määrmata telgega täiest' ja kiwide, kändude otsa
Sõnniku koormaga aetud, kus karjub kui põrsake kotis,
Nõnda see wemmeldus oli, mis kuulsiwad nüüd minu
kõrwad.

„Kudas see laul teie meeleſt?" nii küsis mult lõpetes wõõras.
„Eks ole armas ja lõbus? Eks pane ta põksuma südant?"
Kimbus ma olin kui koer, kes pühapäew kiriku juhtund,
Mida ma wastama pidin? Ei kiita ma wemmeldust
wõinud,
Laita ei julgenud ka. Nii koſtsin siis mõteldes wiimaks:
„Eks ta ole, kuis on!" Aga salmide taguja pidas
Kiituseks neid minu sõnu. Kraps! kargas ta ülesse, öeldes:
„Teise nüüd loen teile ette. See mõnusam wist teie
meeleſt!"

Ometi otsegu wirtsa seeſt kisutud kibuwits, nõnda
Haawasid torgates kõrwa ta sõnad ja wemmeldud wärsid
Lõpuni otsaſt. Kui wait jäi wiimati, küsima uuest':
„Eks ole meisterlik töö? Kes sarnaſt on ennemalt näinud?"

„Wististil Mina weel mittel Ei usu, et teisedgi kuulnud,
Wähem weel lugen'd. Kui waewaks ehk wõtate Tartusse saata,
Auuhinna saaksite tõesti sääl lojuste näitusel kätte,
Kui ka sõnnikut enam ei paraja palgata jäeta!"

„Üsna mu mõte! Nii tahan ma teha! Ma tänan teid nõuu eeſt!
Siisgi kuulake jälle! Weel otsas ei ole mu wara!"

Hirm a'as otsa mull' higi: kuis päästa sest põrgusest piinast?
Ehk kes teab, kas hirmsast' nii põrgusgi piinataks patust?
Arwustust annud ma nii, kuis suu sisse ütelda sünnib,
Aga ei märganud mees. Nahk salmide tagujal paks on,
Paksem kui Niiluse hobul; sel mõjub su suurtüki kuulgi,
Aga ei tagujail. Kõwa kui kalju neil tunne ja nahk ka.

„Ütelge, sõber, kuis saite te laulude loojaks? Kus koolis
Õpsite kunsti? Ma tahaks hää meelega teada, et wõiksin
Korra ehk laulu ka teha, kui mahub see kunst minu päha."
Küsides nii mina lootsin end warjata wemmalte wopsest.

„Kuulake, seletan köik! Ei kusagil õppinud kunsti.
Hakasin äkisti pääle ja laulusid woolas kui rahet.
Enne ma äestasin maad, aga põllud ei kandnud mul wilja,
Nii et piinas mind nälg. Ma adra ja äkked ka jätsin,
Mis mind toita ei jõudnud, ja katsusin rätsepa tööstd,
Siisgi mu riided ei sündinud ei ühele, teisele selga,
Pea nad oliwad laiad, pea liialti jällegi kitsad.
Ei mind toitnud see töö. Eks ole ehk kingisepp mehem?
Mõtlin ja soetasin liistud. Ei õitsnud ses põlwesgi õnne.
Õõwahi ameti heitsin. Kuid warjates warga eest teisi
Warastas nälg mind paljaks, mind ennastgi wedada tahtes.
Hakasin Juudile poisiks. Juut paastus ja mina ta kõrwal,
Ära ta juurest ma jooksin uut ametit otsima jälle,
Kuni ta päritsin mehelt, kes sõnniku weo mulle jättis.
Lõhna küll maitsesin järgest', kuid palukest koguni harwa.
Riistad jällegi käest. Mis nüüd? Hää nõun oli kallis.
Korraga tärgatas meelde: Eks katsume laulusid luua!

Mõeldud ja tehtud ka kohe. Ma paberi ülesse pistsin,
Mida mul teatawaks ial. Sel tööl on õnnistust olnud,
See mulle kannikast andnud, see peletand eemale nälga.
See käib töikidest üle, ei paremat ametit saagi.
Nüüd aga kuulake jälle, kuis loen teile lugusid ette!"

„Pidage!" sekka ma hirmus. „Kuis arwustus laul-
dega rahul?"
„Arwustus? See olen mina! Muud arwustust pole ma
kuulnud,
Näinud ega ka lugenud mu aastate laulude kohta;
Hääks neid kiidawad lehed, sest muidu ei waikiks nad kooris.
Oleksid halwad mu laulud, siis karjukśid lehed kui kaarnad.
Tähele pange, nüüd loen ma. Kuulake, kuulake hästi!"

Taewake, jällegi piin mul nuesti hirmsamalt algas,
Milleşt ei pääsenud lahti, nii wäga kui katsusin päästa;
Salmide taguja sammu ei jäänud m'ust kusagil maha,
Läksin ma, kuhu ka läksin, mul luges ta kerjaja kombel,
Ei ta enam mult küsin'd, kas lauludega rahul ka olen;
Nii just luges, kui seisaks tal wanapoiss piitsaga kannul.

Wiimati südame wõtsin: „See laul on koguni kehwa!"
— „Kehwa see? Parem siis teine! Et kuulake, teise
ma loen!"
— „Wilets ka seegi!" — „Wõi nii! Parem kolmas
on, kuulake seda!"
Ja nii edasi läks, ehk laitsin küll nõuda kui mõistsin.

„Aga te wiidate aega, kui loete nii palju mull' ette,
Ega saa walmis seks ajaks, mil walmis te saama ju
peate."

— „Näen, mind tunnete pisut! Paar tundi ja laulusid
sada."
— „Küllalt nüüd olete lugenud! Ehk jääte nüüd wii-
mati waiki,
Uinuda tahaksin pisut, et priskesti Tallinna saaksin!"

„Eksite, sõber! Seks tarwis just kuulda mu laulusid
rohkem,
Hellamalt uinute siis, kui kõrwad mu laulusid kuulwad!"

Ütlesin, mida ma tahtsin, ei lugemist järele jätnud
Enne kui Tallinna jõudsin, kus pääsin sest piinawast
põrgust,
Aga mu parem poolt kõrw, mis tagujal ligemal oli,
Keeratud wemmaldest nii, et sellega enam ei kuule,
Ja ka teadmata on, kas kunagi kuulma mul hakkab.

Hirmus ja kole on lugu, kui sattutaks röövlite sekka,
Kes need kopikad riis'wad, mis teenitud higiga waewas,
Koledam sattuda siisgi on salmide taguja kätte,
See sult terwise riisub ja röövib ka terwegi meele
Ning maa põrguks sull' muudab; see isegi hirmudel
hirmuks!

44. Päikse wõi kellade süü?

Wingerpussi mängima
Meister päike linnas,
Tukub taewa turja pääl,
Pää pooles winnas.

Tukub kuni joodikud
Tõstwad kõrtsis kära;
Siis wast ärkab, aru saab:
Minna taewast ära!

Kargab kõrgest kärmesti,
Üks, kaks, kolm läeb looja,
Enne kui weel märgata
Wõinud õnnis jooja.

Ammu kuuln'd sest kelmusest
Mis teeb linnas päike,
Siisgi ikka arwasin:
Eksitus see wäike.

Eile aga nägin ma,
Et see päris tõsi,
Nägin, kudas taewas sääl
Magas päike ise.

Sõpre seltsi kutsti mind
Lõuna kell kaks linna,
Kella järel karwa päält
Katsusin ma minna.

Aga häda, tukkumas
Päike oli praegu;
Tundi kuus ma ootma
Pidin ilmaaegu.

Kogemata jõbrad siis
Sinna juba jõudsid,
Ninamehed noppesti,
Alustamist nõudsid.

Päike ärkas nõudmisest,
Ärkas, silmi hõerus,
Rõõmustas, et uuest' tal
Korda läinud koerus.

Lipsti looja libises
Laane taha woodi,
Pimedas meid jändama
Jättis mehe moodi.

Tõesti, parem põli maal:
Jal aeg ei ekši,
Päike ei jää magama,
Kell jäe käima üksi!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

45. Rahwa kaſuks.

Rahwa kaſuks! lauletaks
Tanawas ja talus,
Rahwa kaſuks elataks
Rõõmus ja ka walus.

Mina waene! mis wõin ma
Teha rahwa kaſuks,
Et wõiks kaſu kaswada
Rahwal kõrgeks laſuks?

Tean, tean auuſa nõun:
Awan kohe kõrtſi,
Seſt ſaab kaſu wana, noor,
Kaſu tuhatwõrdſe.

Rahwa kaſuks tahan ſääl
Hirmuſt waewa näha:
Raha tasku toppida,
Raswa ſaata keha!

V.

46. Uus mood.

Ei tea, kudas mujal lugu moega,
Kuid Narrilas mood kallis, seda ütlen tõega,
Seſt mis sääl uudiſt ial nähaks,
See kohe järel tehaks.

Kord läksid linna isa Peet
Ja ema Rõõt.
Kõik Narrila see aga rõõmustas ju ette,
Et tuuaks linnaſt mõni uus mood nüüd neil kätte.

Nad müüſtlesid, mis oli müüa
Ja püüdsid ostjaid üle lüüa;
Kui lõppes kaup, siis olid taskud
Nii täis kui traht'ri wiina plaskud.
Kuid kes wõib sellel korral paastuda
Kui raha taskus? Wõimata!
Ju kaua oli kuinud kurk
Ja kuinud suugi nurk!
Mis muud kui kõrtsi poole,
Kus otsa tehakse säärasele loole.
Ja märga armastasiwad mõlemad,
Ses tükis olid hakkajad.
Nad klaasi juurde tõtsid
Ja wõidu liiku wõtsid
Ja nõnda kaua ühte lugu jõiwad
Kui rahad ette lõiwad.

Sääl lõppes wiimne kopikas!
Nüüd tuli meelde, et weel kodu ootamas.
Et läki koju! Aga tee pääl tuli jälle jänu!
Mis nüüd? Eit pani kõrtsis pandiks tanu,
Taat aga kuue ja siis jõiwad
Nii kaua kui neil riided ette lõiwad
Ja taat ju wiimaks oli pükſata,
Waſt siis nad pääſid minema.

Ilm aga oli wilu, tuuline
Ja külm ſee kippus kätte eide, taadile.
Sääl nägi taat tee ääres kõrdi maas.
Mis mõtelda? Taat kõrdi ſelga a'as
Ja kõmpis koju poole. Eidel ometi
Weel hambad lõgiſeſid hirmſasti.
Sääl paistis eidel ſilma tatikas.
Eit ſuurel ſammul ſinna kiirustas
Ja wõttis tatika
Ja pani tanuks pähe ta.

Nii jõudſid koju. Eidel peas tatikas
Ja taadil kõrdſik ſeljas ripendas;
Kõik küla aga jookſis kokku waatama,
Kui linnaliſed ſaiwad küla tanawa.
Waat, ſee on mood! nii külarahwas hüüdſid
Ja linnaliste ligemale püüdſid,
Et näekſid ſeda paremine,
Mis kannab moe nime.
Ja näe: ju teiſel päewal meestel kõrdid ſeljas
Ja naeſed tatikate peadega wäljas
Ja rõõmſad kõik, et uue moe leidnud,
Misſuguſt enne keegi weel ei näinud.

Kui halpust midagi ſa imeſtled
Ja imeſtledes ſuuri ſilmi teed,
Siis tea: ſee uudis ſündin'd Narrilas,
Kus rahwaſt tantſitamas tatikas!

47. Kell.

Kord elas seda sugu lella,
Kes weel ei olnud kuulnud kella.
Kui aga korra läksid linna,
Siis kuulsid kella heli sinna.
Nad kuulatasid
Küll kaua, kaua teda
Ja imetlesid,
Et kell wõis kaua waljult helisеda.
„Küll see wõib olla tark! Ta hääl on jwali
Ja ööd ja päewad hüüab ta;
See oleks tõesti kena nali,
Kui kell käiks ikka meiega!
Sest tehkem kella kuningaks
Ja meie juhtijaks;
Siis algawad meil õnnepäewad,
Kus meie kõhud raswa läewad,
Siis saame kuulsaks üle maa
Ilmotsata.

Ja mehed mõtlemata pikka
Ju teewad kella kuningaks
Ja ootwad ühte lugu ikka,
Kuis igaüks neist kuulsaks saaks.

Kuid kell see hüüdis aina pimm ja põmm,
Et kõlas käes tal mets ja nõmm
Ja et ei osan'd teha muud,

Siis hüüdis nõnda waljuste,
Et kui ka mõni awas kaebamiseks suud,
Ta häält ei kostnud kõrwu teistele.

Nii mõni narr teeb palju kära,
Ei aga saada korda midagi;
Meest aina töödest tuntaks ära,
Mees töödes tegew alati!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

48. Õnn.

Miks õnne leida, näha
Maailmas on nii wäha?
Kui oleks rohkem teda,
Siis lõpeks maa pääl häda.
Kui saaksin korra kokku õnnega,
Küll mõistaksin siis elada!

Nii kaebas mees
Kord puuduses.
Õnn kuulis mehe juttu,
Läks ruttu
Ja wiskas maha mehele
Teel ette mõne tuhande.
Mees leidis raha. — „Mis nüüd minul wiga?
Nüüd elan õnnes kõige iga,
Nüüd mind ei mulju enam mure,
Nüüd enne sadat aastat ma ei sure!"

Mees rõõmul kõrtsi tõttis
Ja rõõmul topsi topsi pääle wõttis
Ja luges kõrtsis päewi märgi
Kaks nädalt ühte järgi.
„„Aeg koju minna, wader!
Sind ootab põllul ader!""
Nii naabrid wiimaks manitsewad
Ja talle ruttu taha teewad.
„„Suu kinni! Mul on raha nagu raba!
Mind põllul keegi küll ei enam taba!
Te' waresed, te' sinna minge
Ja orjake kas üle jõuu ja hinge!

Ja hullus meeles tõmbab nõa
Mees taskust, arwab omal loa
Siin teha olewat,
Mis meeled mõtlewad.
Ta möllab lõwina, kes pääsnud wallale
Ja tormab nõaga teiste kallale.
Kuid teine joodik saabgi waimustust:
Ka nuga kätte, algab kakelust
Ja pistab pääletungijale
Just otse südamesse;
Mees tuigub, tuigub, langeb pikali,
Ei tõuse werest enam ialgi!

Õnn õnnetuseks saab,
Kui lolli õnnistab;
Kõik temaga ei oska elada,
Seest nõnda harwa leida ta!

49. Eesel.

Kas tead uudist, wana wennas? —
„Mis siis? Kas odrad tõuswad hinnas? —
Ei odra hind on ennem nõrgem
Kui kõrgem. —
„Mis siis? Kas tõuseb sõda?“ —
Ei sõjast pole mingit häda! —
„Mis on su uudis? Ütle,
„Et ilma aegu ma ei mõtle!“ —
Ma käisin praegu herralas
Ja wend sääl mulle jutustas,
Et hakatakse eeslid kaswatama! —
„Mis tarwis? Mida peab neist saama?“ —
Hää nendega on sõita ratsa,
Kui langed seljast, ei saa matsa. —
„Kas siis maailmas eeslid wäha?
„Eks küllalt neid ju ole näha?
„Ju ammu suurem eesli arw
„Kui ratsastaja parw!“ —
Maailmas eeslid küll! Kuid puudus meil!
„Jah jah, nii wõib küll lugu olla teil,
„Sest igamees ju seda armastab,
„Et wäge lisaks saab!“ —
Kas tead? Ju olen sääl ka esimese näinud
Ja seljas ratsustamas käinud! —
„Wõi nii! Ma arwasin, et eluaja
„Sul pole eeslit näha waja!“ —
Sa peaks ka seda eeslit nägema!
See märka loom! Ei usu sa! —
„Kas on see suur? Kas suurem sinust?“ —

Küll on see suur, kuid ikka wähem minust.
Ei wõi mind ta'ga wõrrelda:
Ma iga pidi wõidan ära ta! —
„Kui lugu nii, siis pole näha midagi:
„Seesugust näin'd ma juba küllalti!" —

Ei eeslitest meil puudust 'pole
Neid palju meil, mis üsna kole.
Üks puudus siisgi: ei weel alga
Neil käima eest kaks jalga!

50. Kingisſepp.

Maaſt madalaſt
Hans tegi ſaapaid juba uſinaſt'.
Ja misſug'ſid? Juſt nii kui walmis walas,
Et iſtſid nagu loodud jalas!
Kõik kiitſid Hanſu ſaapaid, kingi:
„Ei ſelle wasta üksgi tingi,
Et Hans on meister. Mis ta ial teeb,
See käes tal hästi ſigineb!"

Hans kuulis ſeda. „Wõtku pagan!
Miks ikka ſaapaid teen ja jagan?
See töö on raske
Ja toob mull' tasku ainult waske.
Ei, parem hakkan ſaterkuue tegijaks,
Eht rätſepaks.
See töö on kerge
Ja toob mull' koju raha järge,
Seſt ſiis ſaan ſelget hõbedat!"
Hans pani lukku nahakapi
Ja wiskas nurka pigilapi
Ja wõttis kätte käärid nobedad.
Kuid waata: kuuekäikſiſt ſaiwad pükſid
Ja pükſireied kuue külge tükkſid.
Kes tüki ſai, ei tahtnud enam,
Ei tulnud waatma, kas ſaab teine kenam.

Töö lõppes pea, Hans ei saanud waskegi
Ja hõbedast 'polnud juttu sugugi!

Mis tööd sa õppin'd, seda tee,
Siis kasu saadad kõigile,
Kui hakkad teise meistri töösid tegema,
Siis hoia, et ei teiste naeruks saa!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

Juhataja.

I.

		Lk.
1.	Üks jee ihkab keswawett	3
2.	Kesk wahulist woolu	4
3.	Kui ju elu jüüta.	5
4.	Miks norus ju pää	6
5.	Iga aasta Israelis mindi . . .	7
6.	Elias ütles korra.	8
7.	Oma saabas sohu jäi	9
8.	Nüüd ihunuhtlus otsas	10
9.	Armu! armu!	12
10.	Kes ühendab käessa wanema kepp . .	13
11.	Hinga rahus, kallis wend . . .	14
12.	Murepäewi pidama	16
13.	Kaks keerubit kehwisid lausa . . .	17
14.	Nääri õhtu walasin	18
15.	Täna seitsmed wennasjed . . .	19

II.

16.	Su terwiseks! nad õiskawad . . .	20
17.	Waogu waheseinad	21
18.	Karskus kangel kahju	22
19.	Wana pärgelt nägin	23
20.	Kisa tõusis käragi	24
21.	Kõik maailm nüüd nõuab karskust . .	25
22.	Maailma nüüd olen ma wõitnud . .	26

III.

23. Mälestuseks soowid minult . . . 32
24. Kõik ütlewad: ja olla minu . . . 33
25. Su südant kiidetakse 34
26. Kui saaksin ma kuninga krooni . . . 35
27. Nad pidasid pikad kõned 36
28. Enam kui on kalu merewees . . . 37
29. Ikka olen ütelnud 38
30. Jaani õhtul ristteel waata . . . 40
31. Tütrekene tillukene 41
32. Kolmed wõrgud wiskasin ma wälja . . 42
33. Süda muste mõtteid 44
34. Hans ja Anna lõiwad kihla . . . 46
35. Piibu pääle saamas tuld . . . 47
36. Ei ole Soomes ega Saares . . . 48

IV.

37. Hääl mehel luuletaksin laulu . . . 49
38. Rahukohtud ametis 50
39. Gregor küll oli nupumees . . . 51
40. Meie aeg ei tea praegu enam . . . 52
41. Ei ole aega! õhkawad 54
42. Mis lehe sain ma loetud. . . . 55
43. Mine, kus iganes tahad 56
44. Wingerpussi mängima 62
45. Rahwakasuks lauletaks 64

V.

46. Ei tea, kudas mujal lugu . . . 65
47. Kord elas seda sugu lella . . . 68
48. Miks õnne leida, näha 70
49. Kas tead uudist, wana wennas . . . 72
50. Maast madalast 74

Uuemad raamatud,

mis K. A. Hermann'i kulu- ja kirjadega Tartus trükitud ja raamatukauplusteſt ſaada on:

Armastus. Grahw Leo Tolſtoi Wene keelſe jutuſtuſe järele. Kirjutanud stud. J. L. 24 lehekülge, hind 6 kop.

Uululane ja Üllo. Jutt Eesti muiſtſeſt ajaſt. Jutuſtanud K. A. Hermann. 32 lhk., h. 5 kop.

Ära ſaada meid kinſatuſe ſiſſe. Ilus jutt. Saksa keeleſt Eesti keelde kirjutanud J. Parw. 76 lhk., h. 20 kop.

Eesti mõiſtatuſed. Kokku korjanud M. J. Eiſen. Hind 30 kop.

Elu päraſt ſurma. Hiied ja Perma, Siuru, Lalli, Lijoni ingel. Wiis kujutuſt ennemuiſtſeſt ajaſt. Kirjutanud M. J. Eiſen. 64 lhk., h. 25 kop.

Eesti Üliõpilaste Seltſi album. Eſimene leht. Hind 60 kop.

Eesti Piibli ümberpanemiſe lugu. Teine trükk. Meie Piibli 150-aastaſe juubeli mälestuſeks kirjutanud W. Reiman, Kolga Jaani abiõpetaja.

G. E. Luiga laulud. 120 lhk., hind kirjutuspaberi pääl 30, trükipaberi pääl 20 kop.

Inimeſed ja juhtumiſed. Eestiſtanud M. Pödder. Hind 20 kop.

Jugel. Jlus jutustus Peterburi elust. A. Erichi novella järele M. Pödder. 66 lhk., h. 20 k.

Kangelased ja kerglased. Kirjutanud ja eestistanud M. Pödder. Hind 20 kop.

Kalewipoja sisust: Missugused kõlbulised arwamised paistawad meile Kalewipojast silma? Kirjutanud stud. J. T. Teine trükk. 64 lhk., h. 20 k.

Kolm jutukest. 1) Jumal näeb, kellel õigus on, aga tema ei ütle seda ruttu. (Sündinud lugu.) L. Tolstoi järele Wene keelest. 2) Telefon. 3) Kelmi kawalus. 32 lhk., h. 12 kop.

Koka-raamat. 482 söögiwalmistamise õpetusega. Wälja andnud Jaan Koor. 242 lhk., hind kõwasti köidetud 60, kergesti köidetud 50 kop.

Körwalops. Naljamäng kolmes näituses ja kahes muutuses. Toimetanud E. Laurenberg. Hind 30 kop.

Laane linnuke. Luuletanud Elise Aun. Hind kirjutuspaberi pääl 30 kop., trükipaberi pääl 20 k.

Laenetawalt merelt. Lühikesed jutud. Inglise keelest ümber pandud. Teine trükk. 36 lhk., h. 12.

Laulu ja mängu leht. Kuukiri Eesti muusika edendamiseks. I., II., III., IV. ja V. aastakäik. Wastutaw toimetaja ja wäljaandja Dr. K. A. Hermann. Iga aastakäik maksab poogitult 1 rbl. 20 kop.

Laulu kaja. Soolo-laulud koori ja mokaheliga meeste- ja segahäältel ühes laulda. Esimene wihk. Trükki andnud K. A. Hermann. 16 lhk. 15 kop.

Luteruse wäikene Katekismus. Wiis päätükki. 16 lhk., hind 5 kop.

Maailma keel Volapük. Kirjutanud J. Leppik. Teine trükk. Hind 20 kop.

Mesilane. Õpetus, kudas mesilasi kasulikult pidada. Wälja andnud G. Daniel. 74 lhk., h. 30 k.

Postimehe lõbu-lisa. 1889. aastakäik. Hind kõwasti köidetud 80 kop.

Rõuge armid. Eduard Wilde uudisjutt. 54 lhk., h. 10 kop.

Täieline Eesti-Wene sõnaraamat. Esimene osa. Kirjutanud Dr. K. A. Hermann, hind 50 kop.

Täieline Wene keele õpiraamat. Jseäranis Eesti koolidele ja iseõppimise tarbeks. Kirjutanud Dr. K. A. Hermann. 176 lhk., hind kõwasti köidetud 50 kop., pehmete kaantega 40 kop.

Töömehe tütar. Eduard Wilde uudisjutt. Teine trükk 176 lhk., h. 30 k.

Tundmuste wangis. Ch. Kannikese uudisjutt. 80 lhk., h. 20 kop.

Uued Jõulu-jutud. Rootsi keelest. Eestistanud J. Liewoh. Sisu: 1) Karjased. 2) Jõulu kuusk. 3) Ülewalt waadatud. Hind 12 kop.

Volapüka sõnaraamat ja kaubakirjad, laulukesed, jutukesed. Kirjutanud J. Leppik. Hind 20 k.

Waene laps. Jlus jutt. M. Lenzi järele eestistanud G. E. Luiga. 128 lhk., h. 25 kop.

Wana koer. M. H. Riehli uudisjutt. Eestistanud M. Põdder. Hind 12 kop.

Wene keele õpiraamat. Jseäranis wallakoolidele ja iseõppimise tarbeks. Kirjutanud Dr. K. A. Hermann. Esimene jagu. Kolmas trükk. 78 lhk., h. 20 k.

Wigurimehed. 1) Weider malemängija. 2) Keiser ja kloostri wanem. Kirjutanud M. Põdder. Hind 12 kop.

Kõik ülemal nimetatud raamatud saadame ka posti kaudu neile kätte, kes meile raamatu hinna, kas puhtas rahas ehk postmarkides, sisse saadawad.

-80K 1805/1033
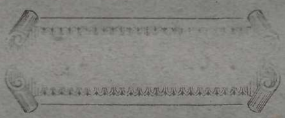
Ś 17831